

Nefndasvið alþingis
Atvinnuveganefnd
nefnadasvid@althingi.is

Akureyri, 1. maí 2021
Tilvísun: M21040268 / 00.08.00 Almennt

Efni: Umsögn Ferðamálastofu um frumvarp til breytinga á lögum um pakkaferðir og samtengda ferðatilhögun nr. 95/2018. Þingskjal 1275 - 752. mál.

Vísað er í erindi nefndasviðs Alþingis, sem barst með tölvupósti þann 28. apríl sl. þar sem óskað var umsagnar Ferðamálastofu um frumvarp til breytinga á lögum um pakkaferðir og samtengda ferðatilhögun nr. 95/2018 um stofnun ferðatryggingasjóðs.

Meginefnefni frumvarpsins felur í sér breytingar á tryggingarfyrirkomulagi trygginga ferðaskrifstofa vegna sölu pakkaferða og samtengdrar ferðatilhögunar með stofnun ferðatryggingasjóðs.

Umsögn Ferðamálastofu

Ferðamálastofa fagnar því að fram sé komið frumvarp sem ætlað er að breyta tryggingarfyrirkomulagi seljenda pakkaferða og samtengdrar ferðatilhögunar með stofnun ferðatryggingasjóðs. Ferðamálastofa hefur lagt áherslu á að sjóðsfyrirkomulag sé mun hentugra fyrirkomulag en núverandi kerfi hefur áður staðið að tillögum þar að lútandi.

Tryggingarkerfið vegna sölu pakkaferða hefur verið við lýði í mörg ár og er það byggt á tilskipun ESB. Með þeim breytingum sem orðið hafa á tilskipuninni hefur áherslan á neytendavernd aukist og samhliða hafa auknar skyldur verið lagðar á seljendur pakkaferða.

Gagnrýn á núverandi tryggingakerfi

Núverandi tryggingakerfi hefur lengi sætt gagnrýni af hálfu ferðaskrifstofa. Kerfið kallar á mikla fjárbindingu af hálfu ferðaskrifstofanna, það hefur þótt of dýrt og íþyngjandi þar sem aðgengi að ábyrgðum hefur þótt flókið og kostnaðarsamt. Flestar ferðaskrifstofur leggja fram tryggingar í formi bankaábyrgða og skv. upplýsingum Ferðamálastofu þurfa margar að leggja fram tryggingu fyrir bankaábyrgð í formi veðs eða innstæðna á lokuðum bankareikningi. Þá hefur kerfið þótt ósanngjarnt gagnvart litlum fyrirtækjum og árstíðarbundinni starfsemi.

Þörf fyrir breytingar

Í tryggingum ferðaskrifstofa felst neytendavernd sem ætlað er að tryggja endurgreiðslu greiðslna sem ferðamenn hafa greitt fyrir pakkaferð eða samtengda ferðatilhögun eða heimflutning úr pakkaferða, komi til gjaldþrots eða rekstrarstöðvunar. Tryggingarfjárhæðir eru reiknaðar út frá veltu af sölu pakkaferða skv. framlögðum gögnum ferðaskrifstofa. Núverandi tryggingarkerfi hefur ekki getað tryggt með vissu fulla neytendavernd, þ.e. að ferðamenn fái fulla endurgreiðslu því ef útreiknuð tryggingarfjárhæð dugar ekki fyrir kröfum er um hlutfallslega endurgreiðslu að ræða.

Heimsfaraldur COVID-19 hefur sýnt fram á að þörf er fyrir breytingu á núverandi tryggingarkerfi. Allar líkur eru á, hefðu ferðaskrifstofur hætt starfsemi/orðið gjaldþrota, að tryggingar ferðaskrifstofa hefðu ekki dugað fyrir endurgreiðslum þar sem núverandi tryggingarfyrirkomulag gerir ekki ráð fyrir algjöru tekjuhruni heillar atvinnugreinar. Núverandi tryggingarfyrirkomulag gerir ráð fyrir að á hverjum tíma eigi trygging að duga fyrir þeim greiðslum sem tekið hefur verið við af ferðamönnum vegna ferða sem ekki er lokið. Tryggingarútreikningurinn gerir ekki ráð fyrir tekjuleysi mánuð eftir mánuð. Þegar þannig háttar til nær tryggingin ekki þeirri virkni sem henni er ætluð.

Með samtryggingarsjóði er tryggt að allir neytendur sitja við sama borð og fá fulla endurgreiðslu. Einnig er sjóðnum ætlað að létta undir starfsemi ferðaskrifstofa sem hafa þurft að binda fé sem annars hefði getað nýst í rekstri og til þróunar og vaxtar í starfsemi.

Ávinningur af sjóðsfyrirkomulagi

Nýju tryggingakerfi er ætlað að bæta hag neytenda og ferðaskrifstofa. Með stofnun ferðatryggingasjóðs vegna pakkaferða og samtengdrar ferðatilhögunar mun neytendaverndin eflast og endurgreiðslur vegna kaupa á pakkaferðum eða samtengdri ferðatilhögun verða að fullu tryggðar ásamt því að málsmeðferðartími krafna styttest til muna. Einnig má telja að sjóðsfyrirkomulagið geti aukið traust neytenda á starfsemi ferðaskrifstofa.

Stofnun tryggingasjóðs mun einnig hafa áhrif á starfsemi ferðaskrifstofa þar sem gert er ráð fyrir að sjóðsfyrirkomulagið muni lækka kostnað ferðaskrifstofa og tryggingarfjárhæðir, sem hver og ein ferðaskrifstofa leggur fram, munu lækka verulega. Það þýðir minni fjárbinding ferðaskrifstofa í tryggingum, lausafé eykst og tækifæri til vaxtar og þróunar skapast.

Tryggingarsjóðurinn mun einnig hafa áhrif á starfsemi Ferðamálastofu. Tryggingarkerfið verður mun einfaldara í sniðum og gefur kost á aukinni sjálfvirknivæðingu við útreikning trygginga, iðgjalds og stofngjalds. Sjóðsfyrirkomulagið mun leiða til að málsmeðferðartími krafna styttest verulega þar sem hægt verður að taka kröfur til meðferðar og afgreiðslu um leið og þær berast. Ekki verður þörf á því að bíða með vinnslu krafna þar til kröfulýsingarfresti lýkur eins og núverandi fyrirkomulag krefst.

Niðurlag

Ferðamálastofa gerir engar efnislegar athugasemdir við efni frumvarpsins og leggur til að það verði samþykkt. Ráðuneytið hafði samráð við Ferðamálastofu á vinnslutíma frumvarpsins.

Ferðamálastofa hefur veigamiklu hlutverki að gegna skv. frumvarpinu og eru fulltrúar stofnunarinnar reiðubúnir að koma á fund atvinnuveganefndar til að fylgja eftir umsögn sinni og svara þeim spurningum sem kunna að vakna en stofnunin undirbýr nú nauðsynlegar breytingar skv. frumvarpinu. Ein af þeim breytingum sem unnið er að er aukin sjálfvirkni við útreikning tryggingafjárhæða og iðgjalda einföldun utanumhalds upplýsinga.

Virðingarfyllst,
F.h. Ferðamálastofu

Helena Þ. Karlsdóttir, forstm. stjórnsýslusviðs